

En rapport om
förutsättningarna
till en god och jämlik
hälsoutveckling
för personer med
funktionsnedsättning

En god och jämlik hälsa för personer med funktionsnedsättning? Välfärdsbokslut 2012–2013

Centrala områden:

- Utbildning
- Arbetsmarknad
- Tillgänglighet

En god och jämlik hälsa för personer med funktionsnedsättning?

Välfärdsbokslut 2012–2013 är en rapport över folkhälsan i länet som belyser förutsättningarna för en god och jämlik hälsa för personer med funktionsnedsättning. Rapporten har sin utgångspunkt i länets folkhälsoplan och speglar länsinvånarnas livsvillkor, levnadsvanor och livsmiljö, det vill säga faktorer som har betydelse för folkhälsans utveckling. Välfärdsbokslut 2012–2013 genomförs av Samhällsmedicinska enheten vid Örebro läns landsting tillsammans med länets kommuner, Örebro läns idrottsförbund och Örebro läns bildningsförbund. Nämnden för folkhälsa är uppdragsgivare. Fakta till bokslutet hämtas i huvudsak från enhetens undersökningar om befolkningens hälsa; Hälsa på lika villkor 2012 och Liv & hälsa ung 2011.

Personer med funktionsnedsättning

I rapporten definieras funktionsnedsättning som nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Funktionshinder definieras som en begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. Personer med funktionsnedsättningar utgör ingen homogen grupp. Precis som för befolkningen i övrigt ryms här personer med olika behov och förutsättningar för ett gott liv.

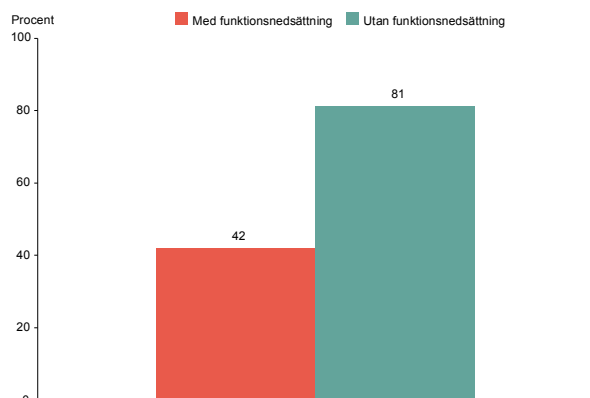
Hälsa

Var femte länsinvånare har någon form av funktionsnedsättning. Bland kvinnor i åldersgruppen 16–84 år är det 23 procent och bland män i motsvarande åldersgrupp 21 procent. Undersökningar bland länets skolelever pekar på att var sjunde flicka och pojke i årskurs 7 och 9 har någon form av funktionsnedsättning. Var femte elev i årskurs 2 på gymnasiet uppger minst en funktionsnedsättning.

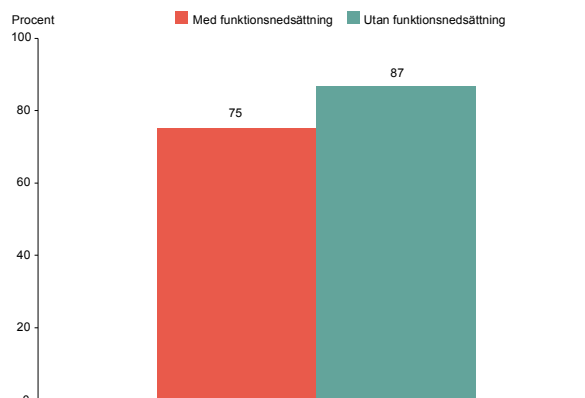
Det är tio gånger vanligare med dålig hälsa bland personer med funktionsnedsättning jämfört med befolkningen i övrigt. Dålig tandstatus är dubbelt så vanligt och betydligt vanligare är det också med nedsatt psykiskt välbefinnande jämfört med övriga befolkningen, särskilt i åldrarna 65–84 år.

42 procent av personer med funktionsnedsättning (16–84 år) upplever sin hälsa som bra. För personer utan funktionsnedsättning är motsvarande andel 81 procent. Ungdomar med funktionsnedsättning år 7, 9 och år 2 på gymnasiet mår sämre än de utan funktionsnedsättning.

Andel (%) 16–84 år som upplever att de mår bra/mycket bra

Andel (%) ungdomar skolår 7, 9 och år 2 på gymnasiet som upplever att de mår bra/mycket bra.

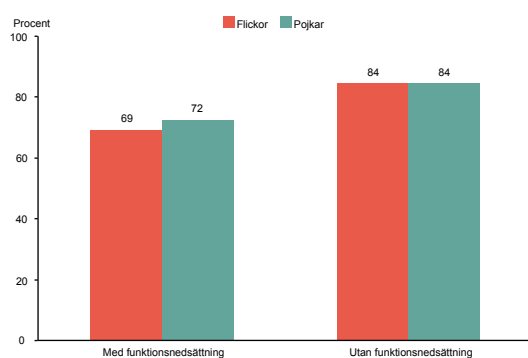

Att ha en funktionsnedsättning behöver i sig inte innebära sämre hälsa. Ohälsa bland personer med funktionsnedsättning beror många gånger på hinder – där andra med självklarhet har tillgång – för utbildning och arbete och till olika samhälleliga aktiviteter. Den högre ohälsan är därmed påverkbar genom samhälleliga insatser.

Utbildning

Ungdomar med olika typer av fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar är överrepresenterade bland de som inte tar sig vidare till gymnasieskolan eller inte avslutar en gymnasieutbildning. De upplever, vid sidan av eventuella studiesvårigheter, ett socialt utanförskap i skolan. Trygghet på rasterna och trivsel i skolan kan ha betydelse.

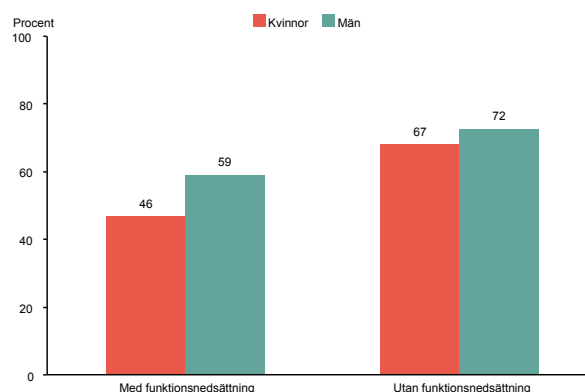
Andel ungdomar skolår 7, 9 och år 2 på gymnasiet som trivs bra/mycket bra i skolan.

Arbete

Andelen som förvärvsarbetar är lägre bland personer med funktionsnedsättning jämfört med övriga befolkningen.

Andel i arbetsför ålder som uppger att man är anställd/egen företagare

Tillgänglighet – virtuella mötesplatser på frammarsch

För personer med funktionsnedsättning är it-utvecklingen möjlighet till ökad delaktighet och inflytande på frågor som berör deras vardag. Ungdomar med funktionsnedsättning är mer aktiva med kontakter över nätet än ungdomar utan funktionsnedsättning. Mer än 70 procent – såväl med och utan funktionsnedsättning – använder tekniken nästan varje dag för att kommunicera på olika sätt.

Några viktiga insatser för hälsa och välbefinnande för personer med funktionsnedsättning – rekommendationer utifrån utbildning, arbetsmarknad och tillgänglighet:

Utbildning

Hjälpmedel för skoltid och fritid – tillgängliga och anpassade utifrån var och ens behov

Arbetsmarknad

Verka för en mer inkluderande arbetsmarknad

Stöd samhälls-entreprenörskap och sociala innovationer

Medverka till praktikplatser och feriejobb för alla

Öka tillgängligheten på alla arbetsplatser

Tillgänglighet

Ta tillvara it-teknikens möjligheter

Gör kollektivtrafiken mer tillgänglig

Gör kulturlivet mer tillgängligt

En mer tillgänglig idrott

Gör lekplatser tillgängliga för barn med funktionshinder

Mer information hittar du på www.orebroll.se/folkhalsa/publikationer

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Samhällsmedicinska enheten

www.orebroll.se

Postadress: Örebro läns landsting, Samhällsmedicinska enheten, Box 1613, 701 16 Örebro.

Besöksadress: Eklundavägen 11, Örebro.

Telefon 019-602 74 00, telefax 019-602 70 49